

Hans Renders en Binne de Haan (eds.), *Theoretical Discussions of Biography: Approaches from History, Microhistory, and Life Writing* (Lewiston, NY [etc.]: The Edwin Mellen Press, 2013, 434 pp., ISBN 978 0 7734 4092 0).

In 2009 vond de oprichting van de Europese afdeling van de International Auto/Biography Association plaats en een jaar later zag de Biographers International Organization het licht. Niet alleen de groei van de beroepsverenigingen laat iets zien van de toenemende academische belangstelling voor levensbeschrijvingen, ook het aantal als dissertatie verdedigde biografieën neemt toe. In de bijbehorende behoefte aan theoretische verdieping voorziet in Nederland onder meer het sinds 2004 aan de Groningse universiteit gevestigde Biografie Instituut. Deze instelling organiseerde interessante conferenties over bijvoorbeeld het privé leven in de politieke biografie. Onlangs verscheen onder redactie van de directeur van dit instituut, Hans Renders, en zijn promovendus Binne de Haan, de bundel *Theoretical Discussions of Biography*. Zij tekenden eveneens voor de helft van de twintig bijdragen.

Het accent van de publicatie ligt op theoretische discussies over de biografie, *Life Writing* en *microhistory*. De redacteurs willen duidelijk maken waar deze begrippen voor staan en beogen een handboek te schrijven. Maar ze willen ook de aanval inzetten op *Life Writing* en microgeschiedenis naar voren schuiven als een nieuwe inspiratiebron voor de beoefening van de biografie. Naast bijdragen over de hoofdthematiek bevat de bundel een appendix met zes kleinere losse bijdragen zonder veel samenhang, waaronder een over 'sex in biography' van Ernst Boyd (uit 1932). De overlap tussen diverse stukken doet soms afbreuk aan de leesbaarheid. In alle twintig bijdragen gaat het om eerder gepresenteerd of gepubliceerd werk dat (soms in bewerkte of vertaalde vorm) wordt afgedrukt. De oudste publicatie dateert uit 1856 en negen artikelen zijn geschreven voor 2006.

In de inleiding wordt *Life Writing* omschreven als 'biographical research in the broadest sense of the word' (3). De Canadese hoogleraar Marlene Kadar, die volgens de redacteurs het beste over *Life Writing* heeft geschreven, komt in haar bijdrage (uit 1992) met drie omschrijvingen. *Life Writing* kan worden gezien als equivalent van de biografie, met aandacht voor autobiografische geschriften. Daarnaast is het mogelijk dit begrip te beschouwen als 'writing about the "self" or the "individual"' (298) en tenslotte kan het

als kritische en emancipatoire praktijk over het schrijven van het individu worden gezien. Ook De Haan maakt in zijn stuk (uit 2010) duidelijk dat diverse academische centra en wetenschappers verschillende omschrijvingen hanteren. Desondanks is het volgens hem wel mogelijk om algemene karakteristieken te geven. Life Writing zou zich minder op de historische context richten en meer op egodocumenten, hecht veel aandacht aan het schrijfproces en de rol van de onderzoeker zelf en Life Writing kan emancipatorisch werken. Life Writing komt voort uit Cultural Studies en heeft sterke invloeden ondergaan van bijvoorbeeld vrouwenstudies en postkoloniale studies.

Renders is in diverse bijdragen stilliger in zijn afwijzing van Life Writing. Life Writers werken interdisciplinair, zijn ideologisch gemotiveerd en werken eerder vanuit een therapeutische dan een academische houding. Door hun aandacht voor de underdogs van deze wereld willen ze volgens hem de geschiedenis herschrijven. Hun focus op egodocumenten doet de aandacht voor de (historische) context naar de achtergrond verdwijnen. Erger nog: ze geven soms publiekelijk aan een hekel te hebben aan de harde feiten als die niet in hun straatje van pas komen. Deze aantijgingen vragen om een onderbouwing. Welke auteurs bezondigen zich hieraan? Hier blijft Renders in gebreke door vrijwel nergens man, vrouw en paard te noemen.

Waar een eensluidende definitie van Life Writing ontbreekt, is er eveneens geen helderheid over het begrip biografie. Volgens Renders en De Haan is een biografie 'the study of the individual, based on the methods of historical scholarship, with the goal of illuminating what is public, explained and interpreted in part from the perspective of the personal' (2). Maar de bundel maakt tegelijkertijd duidelijk dat die omschrijving niet voldoet. Biografieën gaan namelijk niet uitsluitend en alleen over personen, maar kunnen bijvoorbeeld ook een gebouw of straat als onderwerp hebben. In de appendix citeert Renders bovendien instemmend Klaas van Berkel die stelde dat de biografie een methode is. Dit is toch iets anders als 'the study of the individual, based on the methods of historical scholarship'. En elders schrijft Renders weer dat 'a biography is not so much the story of a life, but of a legacy' (326).

Naast kritiek op bestaande praktijken wil de bundel een nieuwe vorm van microhistory als inspiratiebron voor biografen presenteren. Daartoe geeft de Finse hoogleraar sociale geschiedenis Matti Peltonen een historisch overzicht over de opkomst van microhistory. Ook wordt een artikel van de vooraanstaande Italiaanse historicus Carlo Ginzburg, een van de founding fathers van microhistory, herdrukt. Wat de nieuwe benadering volgens Renders en De Haan nu zo aantrekkelijk maakt, is niet alleen het uitgebreide bronnengebruik en het vermeende niet-ideologische karakter, maar ook blootleggen 'wie es eigenlijk geweest' zou zijn: 'By means of biographical research on a person, one attempts to determine the extent to which the accepted story about a culture is correct' (10). Maar wat deze nieuwe microhistory biografen concreet te bieden heeft, wordt nauwelijks uitgewerkt.

Een van de vragen die microhistorici bezig houden, is de vraag naar de representativiteit. Vertegenwoordigt een individu een specifieke groep, of is hij of zij juist

een uitzondering? Om dit te kunnen beoordelen, is grondige kennis van de historische omgeving van een vrouw of man noodzakelijk. Hier komen we op het terrein van hetgeen Renders de opdracht van een goede biograaf vindt: een persoon in haar of zijn omgeving plaatsen en aangeven wat het persoonlijke voor het publieke leven betekent. Opvallend is dat dit laatste onderdeel van zijn pleidooi niet gepaard gaat met een analyse van wat nu het persoonlijke is of zou kunnen zijn. Hierover is nu juist het nodige te zeggen. Wat maakt iets privé, of publiek, en is dat onderscheid wel altijd scherp te maken? Dit is een kwestie waar biografen meer over zouden moeten reflecteren.

Concluderend wil ik stellen dat de aanval op Life Writing mij niet overtuigt door de karikatuur die hier soms van gemaakt wordt. Het lijkt mij voor de wetenschappelijke beoefening van de biografie weinig productief deze wat gekunstelde strijd verder op te voeren en piketpaaltjes te slaan tussen Life Writing en de biografie. Er zijn voor biografen genoeg andere uitdagingen, zoals de ontwikkeling van e-humanities en transnationale perspectieven. De duidelijkheid die de bundel wil verschaffen, komt bovendien onvoldoende uit de verf door het ontbreken van heldere en eenduidige definities van de kernbegrippen. De pretentie van een handboek wordt niet waar gemaakt.

Tot slot nog een opmerking over de prijs. Zeker omdat diverse artikelen via JSTOR beschikbaar zijn, is een bedrag van 152,95 dollar voor een eenvoudig uitgegeven paperback aan de forse kant.

Margit van der Steen, Radboud Universiteit Nijmegen en Huygens ING